

عوامل مرتبط بر انتخاب آیودی جهت پیشگیری از بارداری در زنان شهر کرمانشاه

سردبیر محترم

یکی از روش‌های مؤثر تنظیم خانواده، دستگاه داخل رحمی آیودی است (۱). علی‌رغم مزایای آن، استان کرمانشاه نوزدهمین استان در استفاده از این روش می‌باشد و کم‌تر از ۵ درصد زنان واجد شرایط آن را به‌کار می‌برند (۲). بعضی از روش‌های پیشگیری از بارداری مانند قرص‌های هورمونی نیاز به استفاده درست و به‌موقع داشته و عدم توجه به دستورالعمل‌های استفاده از آن می‌تواند منجر به حاملگی ناخواسته گردد و این امر در استفاده از آیودی به حداقل می‌رسد (۳). با توجه به آن‌که میزان حاملگی ناخواسته در استان کرمانشاه بیش از ۲۶ درصد می‌باشد (۲)، بررسی عوامل مرتبط بر انتخاب آیودی می‌تواند به نحوی در کاهش میزان حاملگی ناخواسته نقش به‌سزایی داشته باشد. مطالعه ما بر روی ۴۲۰ زن انجام و اطلاعات با استفاده از پرسشنامه گردآوری شد. یافته‌ها نشان داد که بین دو گروه از نظر سن، طول مدت ازدواج، تعداد و جنس فرزندان، سطح تحصیلات زن، سن آخرین فرزند، وضعیت اشتغال زن، شغل همسر و درآمد ماهیانه تفاوت معناداری وجود ندارد درحالی‌که بین سطح تحصیلات همسر و انتخاب روش پیشگیری از بارداری رابطه معناداری یافت شد ($P < 0/04$). افراد با تحصیلات عالی و افراد بی‌سواد در گروه مورد دارای بیشترین فراوانی بودند. تنها ۰/۵ درصد همسران گروه مورد، مخالف استفاده از آیودی بودند در حالی‌که این میزان در گروه شاهد به ۲۹ درصد رسید که تفاوت معناداری را نشان داد ($P < 0/0001$). همچنین ۹۲/۴ درصد گروه مورد در برابر ۵۹/۵ درصد گروه شاهد درخصوص این روش آموزش دیده بودند ($P < 0/0001$).

نتایج نشان داد که عوامل فرهنگی و آموزشی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر انتخاب آیودی بوده است. در مطالعات دیگر نیز توافق و رضایت همسر مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده در کنترل باروری است (۴). در این پژوهش بی‌سواد بودن و یا داشتن تحصیلات عالی همسران در انتخاب آیودی نقش داشته است. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت با افزایش سطح تحصیلات مردان به دلیل تغییر آگاهی‌ها و نگرش‌ها نقش آنان در تنظیم خانواده تشدید می‌گردد (۴). در حالی‌که بسیاری از جوامع، پذیرش مسئولیت اجرایی تنظیم خانواده را از جمله وظایف و مسئولیت‌های زنان می‌دانند (۵). شاید بتوان گفت به دلیل مذکور، همسران گروه مورد که از سطح بی‌سوادی بیشتر برخوردارند مسئولیت انتخاب روش تنظیم خانواده را به همسرانشان واگذار نموده‌اند. از سوی دیگر آموزش آشنایی با این روش به‌عنوان یک روش تنظیم خانواده در انتخاب آن مؤثر بوده است که این یافته نشان می‌دهد کم‌توجهی به این روش در طی جلسات مشاوره از موانع مؤثر در انتخاب آن بوده است. در مطالعات دیگر نیز ناشناخته بودن روش‌های مدرن پیشگیری از بارداری از مهم‌ترین علل عدم استفاده از این وسایل بوده است (۴). پیشنهاد می‌گردد سیاست‌گزاران در اهمیت دادن آموزش مردان جهت مشارکت در برنامه‌های تنظیم خانواده و آموزش زنان درخصوص آشنایی با این روش مطمئن پیشگیری از بارداری در طی جلسات مشاوره، سیاست‌های مناسب‌تری را اتخاذ نمایند.

«دریافت: ۱۳۸۹/۱۰/۱۳ پذیرش: ۱۳۹۰/۰۳/۰۳»

آمنه قرته^{۱*}؛ شیرین ایرانفر^۲؛ میترا ابوالفتحی^۳؛ غلامرضا عبدلی^۴؛ مهرانگیز جمشیدپور^۵

۱. آموزش، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

۲. مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

۳. گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

۴. گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

۵. گروه بهداشت خانواده، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

* عهده‌دار مکاتبات: کرمانشاه، دانشگاه علوم پزشکی، دانشکده بهداشت، تلفن ۰۸۳۱-۸۲۶۱۰۰۴

References

1. Dezfulimaneah M. [Contraceptive Methods (Persian)]. 1sted. Kermanshah: Moalef 2009; 253-4.
2. <http://Port.health.gov.ir/family/IMES>.
3. Amani F, Bashiri J, Nahan Moghadam N, Tabaraee Y. [Using the logistic regression model in survey effective causes on unwanted pregnancy (Persian)]. Journal of Qom University of Medical Sciences 2010; 4(1): 32- 6.
4. Afshani SA, Askari Nedoshan A, Zare Shahabadi A, Fazel Najafabadi S. [The role of men in family planning and fertility control (Persian)]. Social Welfare Quarterly 2008; 7(27): 29-51
5. Nabavi SA, Ershad F, Ahmadi L. [Effect of social factors demographic on executive responsibility of family planning (Persian)]. Letter of Social Sciences 2009; 16(35): 23-45.

Archive of SID